

Vse naloge so vredne 20 točk. Nasvet: najprej preberite vse naloge in začnite reševati tisto, ki se vam zdi najlažja. Potem nadaljujte proti težjim. Ne pozabite napisati odgovorov na predvidena mesta na **tem listu**.

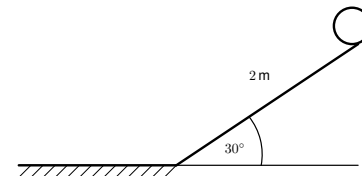
Pri zaokroževanju vmesnih in končnih rezultatov pazite, da ne naredite napake večje od 1%!

1. Po klanecu z dolžino 2 m in naklonom 30° spustimo kroglico z maso 10 g in radijem 5 cm.

(a) Kolikšna je hitrost kroglice na koncu klanca, če je klanec gladek, tako da kroglica drsi po klanecu brez kotaljenja? Hitrost kroglice je _____.

(b) Kolikšna je hitrost kroglice na koncu klanca, če je klanec hrapav, tako da se kroglica kotali po klanecu brez podrsavanja? Hitrost kroglice je _____.

(c) Gladek klanec se nadaljuje v vodoravno hrapavo podlago. Na kakšni razdalji od vznožja klanca kroglica ne zdrsuje več, ampak se kotali po podlagi? S kolikšno hitrostjo se takrat giblje? Koeficient trenja med kroglico in vodoravno podlago je $k_{tr} = 0.6$. Kroglica se začne kotaliti brez podrsavanja na razdalji _____ od vznožja s hitrostjo _____.

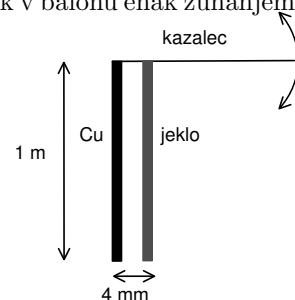

2. V zraku lebdi balon na topli zrak. Masa košare in kupole balona je 200 kg. Volumen kupole znaša 2800 m^3 . Zračni tlak znaša 1 bar, temperatura zraka v okolici je 20°C , kilomolska masa zraka pa 29 kg.

Kolikšna mora biti temperatura zraka v balonu, da balon lebdi? Upoštevaj, da je tlak v balonu enak zunanjemu zračnemu tlaku. Temperatura zraka v balonu je _____.

3. Iz dveh tankih palic iz različnih kovin (jeklo, baker) sestavimo preprost termometer tako, da konca palic povežemo z lahko iglo (glej skico), ki služi kot kazalec. Iz naklona kazalca lahko odberemo temperaturo v prostoru. Kazalec je poravnal pri temperaturi 5°C , takrat je dolžina obeh palic 1 m. Razdalja med palicama je 4 mm.

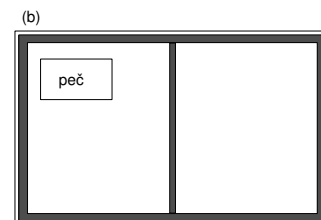
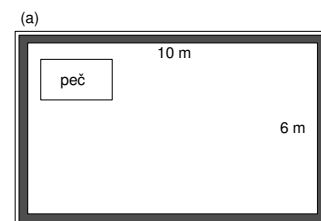
Kakšen kot z vodoravnico opisuje kazalec, ko temperatura znaša 60°C ? Koeficient temperaturnega raztezka za baker znaša $\alpha_{Cu} = 17 \times 10^{-6} \text{ K}^{-1}$, za jeklo pa $\alpha_{jeklo} = 12 \times 10^{-6} \text{ K}^{-1}$. Kazalec je pod kotom _____.

4. Z električno pečjo grejemo kočno pravokotne oblike z dimenzijami $10 \text{ m} \times 6 \text{ m} \times 2.5 \text{ m}$. Vse stene so zunanje, in so sestavljene iz 20 cm betona s toplotno prevodnostjo $\lambda_{beton} = 1.7 \text{ Wm}^{-1}\text{K}^{-1}$ in 5 cm kamene volne s toplotno prevodnostjo $\lambda_{volna} = 0.04 \text{ Wm}^{-1}\text{K}^{-1}$. Prevajanje toplote skozi tla in strop kočnega zanemarimo. Zunanja temperatura je -10°C .

(a) Kolikšna je temperatura v sobi v stacionarnem stanju, če peč greje z močjo $P = 2 \text{ kW}$? Temperatura v sobi znaša _____.

(b) Sobo pregradimo na polovico z betonsko steno debeline 5 cm, tako da je električna peč v eni izmed dveh novonastalih sob (glej skico). Kolikšna je temperatura v sobi s pečjo in kolikšna temperatura v sobi brez peči, ko se vzpostavi stacionarno stanje? Peč še vedno deluje z močjo $P = 2 \text{ kW}$. Temperatura v sobi s pečjo znaša _____. Temperatura v sobi brez peči znaša _____.

5. V orbito na višini 4000 km, ki leži v ekvatorialni ravnini, utirimo satelit z maso 200 kg. Kolikšna mora biti hitrost satelita na tej orbiti? Koliko dela opravimo pri utirjanju satelita s površine Zemlje na omenjeno orbito? Satelit se vrti v smeri vrtenja Zemlje. Hitrost satelita znaša _____, delo pa _____.

Potem satelit dvignemo na takšno orbito (prav tako v ekvatorialni ravnini), da je vsakih 12 h nad isto točko na ekvatorju. Kolikšna je višina nove orbite? Za polmer Zemlje vzemite 6400 km in težni pospešek na površini Zemlje 9.8 m/s^2 . Višina nove orbite znaša _____.

V pomoč: $W_k = \frac{m v^2}{2}$, $W_p = m g h$, $W_r = \frac{J \omega^2}{2}$, $J_{krogla} = \frac{2}{5} m r^2$, $F = m a$, $M = J \alpha$, $v = v_0 \pm a t$,
 $x = v_0 t \pm \frac{a t^2}{2}$, $v^2 = v_0^2 \pm 2 a x$, $v = \omega r$, $a_r = \omega v$, $\omega = 2 \pi \nu$, $\nu = 1/t_0$, $\varphi = \omega t$, $M = F_{\perp} r$, $F_{trenja} = k_t N$,
 $F_v = V \rho g$, $pV = \frac{m}{M} R T$, $R = 8300 \text{ J/K}$, $\Delta l = \alpha l \Delta T$, $P = \Delta T/R$, $R = \frac{d}{\lambda S}$, $A = \Delta W_k + \Delta W_p$, $g = g_0 \frac{R^2}{r^2}$,
 $W_p = -m g_0 \frac{R^2}{r}$.